

Asia: VN/13979/2023

Hallituksen esitys laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (Suurjänniteverkkohanke)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausumme ainoastaan sähkömarkkinalain muutosehdotuksessa olevasta pienimuotoisen tuotannon määritelmästä sekä joustavista liittymissopimuksista.

Pienimuotoisen tuotannon määritelmä

Ehdotuksessa pienimuotoisen tuotannon raja ehdotetaan laskettavaksi kahdesta yhteen megavoltttiampeeriin. Suunta on oikea, mutta rajaa voisi laskea vieläkin alemmas. Haja-asutusalueen jakeluverkossa yhden megavoltttiampeerin liittäminen voi aiheuttaa merkittäviä verkon vahvistuskustannuksia, joita uudenkaan lain mukaan ei saisi laskuttaa kyseiseltä liittyjältä, vaan ne kohdistettaisiin kaikille verkon käyttäjille verkon kehittämisvelvollisuuden kautta.

Pienimuotoisen tuotannon raja voisi olla esimerkiksi 0,1 megavoltttiampeeria, joka mahdollistaisi lähes kaikki kuluttaja-asiakkaiden tuotantolaitokset. Sitä suuremmat tuotantolaitokset voitaisiin katsoa kuuluvaksi ammatinharjoittamiseen eikä niiden liittämiseksi tarvittavia verkonvahvistamiskustannuksia tulisi jakaa muille verkon käyttäjille.

Joustavat liittymissopimukset

Ehdotuksessa luodaan sääntely joustaville liittymissopimuksille. Nämä ovat tarpeen, että liittyjiä voidaan liittää ilman viivästystä, joka johtuisi verkon vahvistamistarpeesta. Tämä on selkeästi positiivinen mahdollisuus liittämisen nopeuttamiseksi. Ehdotuksessa säännellään myös pysyvistä joustavista liittymistä. Olemme huolissamme, että ehdotetulla lainsäädännöllä vaikeutetaan tarpeettomasti pysyvien joustavien liittymien toteuttamista. Pysyvä joustava liittymissopimus olisi mahdollistettava tilanteissa, joissa yksittäisen liittyjän tehon tarve on merkittävä verrattuna verkon kapasiteettiin ja kyseisen liittyjän keskeytyssietoisuus on normaalia parempi. Kyseisiä kohteita ovat esimerkiksi:

- sähkökattilat, jotka lämmittävät lämpövarastoja
- sähkökattilat, joiden tuotanto voidaan korvata muulla lämmönlähteellä
- datakeskukset, joiden laskentateho on varmennettu tai siirrettävissä muihin datakeskuksiin

Luetelluissa tapauksissa ei ole kaikkien verkon käyttäjien eikä yhteiskunnan edun mukaista vahvistaa verkkoa niin, että se kestää kaikissa mitoitusilanteissa vaan yhtenä keinona verkon mitoituksessa tulisi olla edellä mainittujen liittymien jousto vika-, huolto- ja huipputilanteiden osalta. Näissä tapauksissa joustavilla liittymillä voitaisiin välttää esimerkiksi ylimääraisten 400/110 kV ja 110/20 kV muuntajien hankinta tai ylimääraisten suurjännitejohtojen rakentaminen, joita ei kuitenkaan tarvittaisi kuin harvinaisissa verkon vika-, huolto- ja huipputilanteissa. Edellä kuvattua mitoittavaa joustoa ei voida hankkia riittävän luotettavasti markkinapohjaisilta joustomarkkinoilta, että se voitaisiin huomioida verkon kehittämisessä. Toki markkinapohjaisen jouston kehittyessä se voisi olla ensisijainen keino joustoon, mutta pysyvät joustavat liittymät pitäisi olla olemassa tilanteisiin, joissa markkinoilta ei löydy riittävästi joustoa.

Pysyvien joustavien liittymien salliminen mahdollistaisi nykyisten ja tulevien siirtoverkkojen tehokkaamman käytön, nopeuttaisi vihreän siirtymän toteutumista eikä sitoisi verkon rakennusresursseja ja investointirahoja tarpeettomiin verkon vahvistuksiin. Koemme myös, että pysyvien joustavien liittymissopimusten tekemisen ei tarvitsisi olla luvanvaraista vaan niitä voitaisiin tehdä, kun verkonhaltija ja liittyjä näkevät sen hyödylliseksi.

Sihvo Petri
Tampereen Energia Sähköverkko Oy